

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**Використання ІКТ в діяльності методиста ПТНЗ.
Матеріали на допомогу методисту**

Дніпропетровськ 2016р.

Здійснення методичної роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

(за матеріалами професійних педагогічних видань, та інтернет ресурсів)

Розробка і впровадження у виробництво та навчальний процес сучасного обладнання, широке застосування комп'ютерної техніки та нових інформаційних технологій зумовили розробку нової парадигми організації навчального процесу. (стандартизація, ступенева підготовка професійної освіти

Сучасні тенденції реформування освіти в Україні потребують суттєвого підвищення вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців, робітників.

Відомо, що значного підвищення ефективності навчального процесу, як на стадії подання нового матеріалу, так і на стадії контролю якості його засвоєння, можна досягти за допомогою таких нетрадиційних методів, як застосування технічних засобів навчання, телевізійної апаратури, наочних посібників, ППЗ, ІКТ тощо.

Організація та здійснення колективної та індивідуальної методичної роботи пропонується з використанням інформаційних технологій. Навчальні заклади мають зовнішню мережу Internet і локальну мережу, комп'ютерні класи і т.д. Це дає можливість забезпечити якісний навчальний процес, здійснювати ефективне управління закладом, навчально-виховним процесом, удосконалювати наявну систему методичної роботи ПТНЗ, поєднувати традиційний підхід до організації цієї роботи з впровадженням інформаційних технологій.

Аналіз використання комп'ютерних класів у навчальному закладі

Інформатизація освіти спонукає до:

- удосконалення механізмів управління системою професійної освіти на основі використання автоматизованих банків даних науково-педагогічної інформації, інформаційно-методичних матеріалів, комунікаційних мереж;
- удосконалення методології та стратегії відбору змісту, методів і форм навчання та виховання;
- створення методичних систем професійного навчання, орієнтованих на розвиток інтернаціонального потенціалу учня;
- формування вмінь самостійно набувати знання, підбирати, обробляти, передавати, зберігати інформаційні ресурси, демонструвати інформацію.
- компетентно використовувати медіа інформацію та виокремлювати неправдиву інформацію, проводити відповідну просвітницьку роботу з викладачами та учнями..

Методична рада має розробляти і впроваджувати інтегровані навчальні системи, що реалізують можливості мультимедіа як найбільш популярної технології інформаційної навчальної взаємодії.

Перспективним напрямком у підготовці конкурентоспроможних робітників і спеціалістів можна вважати розробку і використання web-технологій, що забезпечує реалізацію інформаційної взаємодії учасників процесу в різних режимах роботи Всесвітньої інформаційної мережі. При

цьому **стає можливим використання інформаційного середовища науки** (баз даних, обробка інформації і розповсюдження наукової інформації на основі Інтернет-технологій) **і культури** (електронні бібліотеки, віртуальні музеї, художні презентації та виставки).

Різноманітні педагогічні технології в професійній освіті народжують різні дидактичні концепції, відмінність індивідуально-особистісних стилів викладання та різноманітність змісту професійної освіти. **Інформаційні та комунікаційні технології розглядають повний цикл навчання**: починаючи зі вступу й наступної обробки освітньої інформації до її засвоєння та отримання кінцевого результату і, врешті, до корекції набутих знань та умінь. Вказана педагогічна технологія постійно вдосконалюється, розраховує на єдність змісту, форм і методів професійного навчання, що забезпечує гарантоване досягнення бажаних результатів.

Віртуальний інформаційно-консультативний центр (бібліотека) – як фактор інтенсифікації навчального процесу, удосконалення методичної роботи.

Бурхливий розвиток новітніх інформаційних систем (ІС) і комп'ютерних технологій (КТ) призвів до істотних змін у сучасному суспільстві. Якість навчання визначає інтелектуальний потенціал суспільства, можна з упевненістю стверджувати, що без використання ІС та КТ в навчальному процесі, результати його не відповідатимуть необхідному рівню.

Тому сьогодні **стоїть завдання формування сучасного довідково-інформаційного середовища на базі бібліотек на принципах мережових комунікацій.**

В структурі віртуального інформаційно-консультативного бібліотечного центру можна створити декілька рівнів побудови інформаційного простору серед суб'єктів інформатизації. Так, на **суб'єктному рівні (першому)** інформація зорієнтовується на різних користувачів, інформаційних споживачів: учнів ПТНЗ, педагогічних працівників, адміністративно-управлінського персоналу, соціальних партнерів, вищі навчальні заклади, інші ПТНЗ регіону.

Другий рівень – міжсуб'єктний. Інформаційний матеріал зосереджується в бібліотечному центрі і спрямовується на побудову комунікації між різними суб'єктами інформатизації, забезпечує інформаційними ресурсами різні структурні об'єднання навчального закладу.

На третьому, груповому рівні, відбувається формування *інформаційної взаємодії між структурними об'єднаннями як усередині навчального закладу, так і з різними спілками поза закладом*: працівниками органів управління, науковими установами Академії педагогічних наук, профільними інститутами, Департаментом професійно-технічної освіти, представниками соціальних партнерів навчального закладу, батьками, профспілками та ін.

При проектуванні та розробці віртуального інформаційно-консультативного центру акцент має переноситися на необмежений механізм доступу до ресурсів бібліотек (основної (в навчальному закладі), спеціалізованих та фахових при кабінетах, майстернях і лабораторіях, віртуальних бібліотек світу). В ідеалі апаратні засоби виділеного серверу повинні забезпечувати цілодобовий безперебійний доступ до даних з боку користувачів. *Централізований підхід до розробки довідково-інформаційного середовища дозволяє оптимально організувати управління освітніми процесами та попит учасників цього процесу.*

В локальній мережі об'єднуються всі комп'ютери, які використовуються для доступу учнів і педагогів до ресурсів бібліотечного центру. Цими ресурсами є: екзаменаційні матеріали; завдання для проведення державних іспитів; завдання для поточного та підсумкового контролю знань учнів; методичні матеріали з дисциплін; електронні публікації; внутрішній та зовнішній сайт бібліотечного центру (або сторінка на сайті навчального закладу); оголошення; нормативні документи; внутрішня та зовнішня електронна пошта; глобальна мережа Internet.

Систему автоматизації бібліотеки можна використовувати для пошуку:

- Книг бібліотеки навчального закладу
- Законодавчих і нормативних документів
- Матеріалів періодичних видань.

Бібліотечна інформаційна система виконує такі функції:

- Адміністрування
- Робота з каталогами
- Автоматизація книговидачі
- Автоматизація комплектації.

Для забезпечення учнів інноваційними, дидактичними, професійно спеціалізованими матеріалами в віртуальному інформаційно-консультаційному бібліотечному центрі **розміщується мережа Intranet центру**: комп'ютерні варіанти навчальних програм, вимоги до лабораторних і курсових робіт та їх зразки, програмно-педагогічні засоби, власні електронні підручники та відео-уроки.

Таким чином, віртуальний інформаційно-консультативний центр при бібліотеці має забезпечувати:

- вивчення лекційного і практичного матеріалу учнями безпосередньо в комп'ютерних класах, майстернях, лабораторіях у процесі практичних занять та самопідготовки за допомогою інформаційних систем, пакетів прикладних програм, систем управління базами даних, графічних систем тощо;
- викладачів можливістю підвищення кваліфікаційного рівня за допомогою мультимедійних систем;
- пошук інформації за допомогою різних пошукових систем.

Схема інформаційного забезпечення методичної служби

- Створення та діяльність служби інформації із забезпечення та задоволення інформаційного попиту педагогічних кадрів
- Аналіз інформаційного попиту педагогічних кадрів
- Анкетне опитування
- Інтерв'ювання
- Вільний діалог
- Бліц-опитування
- Бліц-тестування
- Інформаційні дні, збір відгуків та пропозицій
- Використання послуг Інтернету:
  - книги, методична література, газети, журнали в електронному вигляді;
  - навчальні комп'ютерно-педагогічні програми;
  - електронні бібліотеки, бази даних, інформаційні системи;
  - навчальні та електронні підручники, довідникові файли, довідники.
    - Використання інтерактивних послуг: електронна пошта, електронні телеконференції, та ін.
    - Використання пошукових послуг: каталоги, пошукові системи
    - Дистанційне підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Участь у мережевих методичних об'єднаннях
    - Виконання замовлень: пошук, збір, обробка, зберігання, оперативний відбір інформації
    - Консультування: пошук інформації в комп'ютерних мережах для вирішення творчих завдань педагогічних працівників
    - Інформування: про стан освітнього простору в навчальному закладі, про рівні навченості учнів та професійно-педагогічної кваліфікації педагогів
    - Створення банків даних педагогічної інформації.

Модель інформаційного забезпечення методичної служби на основі ІКТ в ПТНЗ (досвід методиста Софіївського професійного ліцею)

...Двоє ПП нашого ліцею мають власні блоги: методист (<http://sofmetod.blogspot.com/>) та заступник директора з НВР має блог з профорієнтаційної діяльності навчального закладу(<http://sofprof.blogspot.com/>). Блоги прикріплені до сайту навчального закладу.

Я, як методист веду власний блог – блог «Методиста ДПТНЗ «Софіївський професійний ліцей»...

Орієнтовна структура електронного методичного кабінету

Атестація
Бібліотека
Виставкові заходи
Вихідна інформація
Відеотека
Внутрішній контроль
Вхідна документація
Діагностика
Досягнення
Єдина методична тема
Інновації, нововведення
Інформаційно-видавнича діяльність
Інформаційна служба
Конкурси
Консультації
Конференції
Концепція розвитку навчального закладу
Методична рада
Методичний паспорт
Методкомісії
Навчальні технології
Наради
Наставництво
Науково-дослідна робота
Нетрадиційні форми методичної роботи
Нормативна база
Олімпіади
Педагогічні читання
Педагоги
Педрада
Періодика
Портфоліо методиста
ППД
Програма розвитку інформатизації закладу
Проекти

Професії
Сайт
Семінари
Творчі групи
Творчі звіти педагогів
Тижні предметів, професій
Уроки
Фото
Школи

Методична робота закладу зі створенням методичної служби, яка складається з педагогічних працівників високої інформаційної культури, дає змогу забезпечити професійну та інформаційну мобільність педагогічних працівників, успішний перехід на навчання за новими програмами та підручниками, використання широкого інформаційного поля в навчальній та виховній праці, а також в управлінсько-координуючій діяльності.

Структура інформаційно-методичної роботи в ПТНЗ

- Організаційно-методичне забезпечення програм розвитку ПТНЗ
- Реалізація нового змісту професійно-технічної освіти
- Інформаційне забезпечення педагогічних працівників
- Підвищення професіоналізму педагогічних працівників
- Експериментально-дослідна робота
- Атестація
- Прогнозування перспектив розвитку ПТНЗ стосовно нових напрямів підготовки робітників, нових технологій навчання
- Осмислення теоретичного та методичного фундаменту педагогічної діяльності
- Розробка конкретних програм, впровадження визначених проблем
- Осмислення соціального замовлення на підготовку робітничих кадрів
- Розробка змісту професійної освіти, програм предметів, виробничого навчання, практики, переліку навчально-виробничих робіт тощо
- Розробка навчальних посібників, КМЗ, методичних розробок
- Використання нових технологій навчання
- Організація вивчення документів уряду, Міністерства освіти і науки, обласного управління освіти
- Діагностика інформаційних потреб педагогічних працівників
- Створення та систематичне поповнення довідково-пошукового апарату (каталоги, картотеки)
- Організація інформаційної роботи бібліотеки, педкабінету, методкабінету

- Індивідуальне інформування
- Виставка нових надходжень методичної літератури
- Тематична виставка
- Огляд джерел інформації
- День інформації
- Система вибіркового поширення інформації
- Вивчення реального рівня професійної компетентності педагогів (діагностування, спостереження, анкетування, бесіди, експертна оцінка, аналіз результатів діяльності)
- Розробка індивідуальних планів професійного вдосконалення педагогів
- Колективні форми методичної роботи
- Індивідуальні форми методичної роботи
- Самоосвітня робота
- Впровадження передового педагогічного досвіду
- Впровадження педагогічних інновацій, нових методик, систем навчання
- Розробка нових технологій навчання, їх експериментальна перевірка
- Розробка особистих методик навчання
- Апробація та створення нових програм, підручників і посібників
- Організація роботи творчих колективів педагогів
- Організація роботи творчих груп педагогів
- Атестація педагогічних працівників
- Атестація навчального закладу

**З досвіду роботи Софіївського професійного ліцею.
(витяг з розробки методиста Олійник Л.Г.)**

Веб-сайт навчального закладу <http://sofprof.at.ua/>

Електронний методичний кабінет

Постійне зростання об'єму інформації, необхідної для ефективної науково-методичної роботи майстрів в/н (викладачів), застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховному процесі диктують необхідність інформатизації роботи методичного кабінету, створення електронного методичного кабінету.

Основними завданнями роботи електронного методичного кабінету є:

- ✓ створення мережевого ресурсу для спільної діяльності педагогів області;
- ✓ розміщення навчально-методичних матеріалів;
- ✓ вивчення, адаптація та поширення нового педагогічного досвіду в галузі інформаційних технологій;

- ✓ організація інформаційно-комунікаційного обслуговування науково-методичної складової педагогічної діяльності;
- ✓ здійснення системного керівництва процесом неперервної освіти педагогів;
- ✓ створення безперешкодного доступу всіх категорій педагогів до мережевих ресурсів незалежно від місця проживання;
- ✓ надання методичної допомоги майстрам в/н (викладачам) у навчально-виробничій та виховній діяльності.

Мережевий ресурс проекту створений на платформах з кодом вільного доступу Moodle.

Інформаційна база електронного методичного кабінету – це сукупність засобів та методів, що використовують для пошуку, розташування, зберігання, обробки та передачі актуальної інформації.

Інформаційна база ДПТНЗ «Софіївський професійний ліцей» включає в себе :

- ✓ Електронні папки з поточними нормативно-правовими документами;
- ✓ Мультимедійні презентації інноваційного педагогічного досвіду вчителів;
- ✓ Матеріали атестації педагогічних працівників;
- ✓ Матеріали конкурсів педагогічної майстерності;
- ✓ Школу молодого викладача та майстра в/н «Надія»;
- ✓ Електронну методичну бібліотеку;
- ✓ Матеріали методичних комісій;
- ✓ Підвищення кваліфікації;
- ✓ Паспорти кабінетів;
- ✓ Звітність;
- ✓ Стажування;
- ✓ Психологічна служба.

Також електронний методичний кабінет містить сторінки по професіях, в яких в свою чергу містяться назви предметів. До кожного предмету педагог розміщує власні напрацювання, що дає можливість систематизувати електронні ресурси майстрів в/н (викладачів), які вони накопичували роками. Таким чином електронний методичний кабінет виконує роль надійного засобу збору, зберігання і аналізу необхідної для ефективної організації навчально-виховного процесу інформації. Моніторинг змістового наповнення загальноосвітніх та професійно спрямованих дисциплін в «кабінеті» дозволяє своєчасно аналізувати індивідуальну методичну роботу педагогічних працівників, здійснювати оцінку освітнього середовища навчального закладу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ

- ✓ В першу чергу, зміна свідомості педагогічних працівників по відношенню до саморозвитку, самовдосконалення, що підтверджується кількістю бажаючий брати участь у колективних та індивідуальних формах методичної роботи (майстер-класах, семінарах, короткострокових курсах та ін). Усвідомлення того, що сам педагог є найбільш зацікавленою особою у власному рості і саме він має дбати про підвищенні власного професійного рівня, кар'єрного росту.
- ✓ Набуття педагогами інформаційної та медійної грамотності, навичок, пов'язаних з роботою в інформаційному та медіапросторі.
- ✓ Розпочато роботу над створенням єдиного електронного банку КМЗ навчально - виховного процесу на базі електронного методичного кабінету.
- ✓ Участь педагогічного колективу у обласних, всеукраїнських та міжнародних виставках, конкурсах та отримання нагород за призові місця. Зокрема, Золота медаль у VI Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти -2015».
- ✓ Набуття практичного досвіду в організації заходів, що сприяють підвищення компетентності колег. Педагогічні працівники ліцею вчать не лише бути учасниками заходів, котрі розробляють методисти, голови методичних комісій, а самі ініціюють їх та реалізують.
- ✓ Створення ситуації в колективі, де кожен бажає поділитися результатами своєї праці, адже в колективі цінується відкритість професійної діяльності.